

falde ind under en Lov af den Bestaffenhed, som her foreligger, og den høitagtede Minister vilde ikke ved en saadan Lov som denne være affaaen fra i fremtidige Tilfælde af lignende Art at fremkomme med særlige Lovforslag. Af denne Slags Tilfælde ville vistnok enkelte forekomme i Fremtiden; men jeg kan ikke skjønne rettere, end at dette Lovforslag i denne Henseende slet ikke vil volde den høitagtede Regjering nogen Gene. Den høitagtede Minister mente, at den franske Lov havde i flere Retninger øvet en mindre heldig Indflydelse paa Affattelsen af dette Lovforslag. Det kan dog kun være i ganske enkelte Retninger. De Bestemmelser i den franske Lov, som man har benyttet ved Affattelsen af nærværende Lovforslag, ere dog efter vor Mening modificerede saaledes, at de meget godt kunne anvendes under dansk Lovgivning. At den franske Nationalforsamling med dens store Antal Medlemmer skulde være mindre kompetent, til at bedømme de lokale Forhold i Frankrig end den danske Rigsdag til at bedømme de lokale Forhold her i Danmark, kan jeg ikke erkjende. Naar man sammenligner Forholdet mellem Frankrig og Danmark, turde det dog være, at den danske Rigsdag er endnu stærkere repræsenteret i Henseende til det personlige Antal end den franske Nationalforsamling, og der vil dog ganske vist her i Rigsdagen som i Frankrig ofte savnes det fornødne almindelige Kjendskab til de lokale Forhold, som det ved Bedømmelsen af Forslag i den angivne Retning kommer an paa. Den høitagtede Minister syntes at gaa ud fra, at den hele Sernbanebevægelse, som allerede i en Række af Aar har været oppe og tilbids er gennemført i Frankrig, væsentlig skulde have militære Diemed. Det tror jeg kun tilbids er rigtigt. De departementale Baner i Frankrig have, saavidt mig bekendt, kun i meget ringe Grad taget Hensyn til militære Diemed. Dette er ganske anderledes Tilfældet i Tydskland. Et andet Spørgsmaal er det, om dette er rigtigt; men jeg tror, at den hele Bevægelse paa lokale Sernbaners Omraade, som er reist i Frankrig, gaar ud fra den id og for sig ikke forkastelige Betragtning, at disse lokale Sernbaner ere et virksomt Middel til i det Hele at fremme Landets materielle Opkomst. Dette er i langt mindre Grad Tilfældet med de Sernbaneanlæg, der udføres i Tydskland, hvor de militære Diemed i langt højere Grad end andetsteds beherske Hensynet til det Materielle. Den høitagtede Minister fandt, at det var betænkeligt saaledes i Almindelighed at give Ret til Expropriation til Anlæg af den Bestaffenhed, som omhandles i dette Lovforslag. Først maa jeg dertil bemærke, at jeg antager, at den nuværende Lovgivning, naanlig Loven af 1875, allerede giver den ærede Minister Bespielse til at samtykke i Expropriation af Grunde til Anlæg af Sporveie paa Kjøbstadgrund. Overalt paa Kjøbstadgrund kan den ærede Minister give Samtykke til Anlæg af Sporveie, selv hvor der er Tale om

Expropriation. Det er altsaa kun paa Landet, at det skulde vække Betænkelighed, at man fik Tilbelse til Expropriation til Sernbaneanlæg af den heromhandlede Art. Jeg formaar nu ikke at se, at der er stor Betænkelighed ved at tilstede Expropriation i dette Tilfælde, naar det er givet, at Lovgivningen tilsteder Expropriation i Anledning af Anlæg af nye Landeveie. Efter Loven af 1867, § 15 hvis jeg huster ret, angaaende Bevæsenet i Danmark er jo Ministeren bespiet til at samtykke i Anlægget af en ny Landevei eller i Udvidelse af en allerede bestaaende Vei, og deri ligger selvfølgelig ogsaa Ret til overensstemmende med Lovgivningens Regler at skrive til Expropriation af Grund, hvor saadan findes nødvendig. Den ærede Minister fandt endvidere Betænkelighed ved, at der overlades saa Meget til hans Skjøn. Sa, Forslagsstillerne ere nu besjelede af en saadan Tillid, ikke blot til den nuværende ærede Minister, men ogsaa til hans eventuelle Efterfølger, at man deri ikke har sinet nogen Vanfælighed for ham. Der er jo saa mange Ting, han maa skjønne over, og da han har Udgang til alle fornødne Oplysninger, som i Reglen maa foreligge, for at kunne afgive et Skjøn, anse vi Ingen for bedre sikket til at skjønne netop over den Slags Forhold end Indenrigsministeren. Den ærede Minister havde ogsaa nogle Indvendinger at gjøre med Hensyn til Indholdet af § 3, nemlig fordi man der havde kaldt Bidragene uopfigelige. Det kan indrømmes, at det maaste er et mindre heldigt Udtryk. Meningen er jo, at den Understøttelse, som fra Privates eller Kommunernes Side ydes til saadanne Anlæg, skal være sikket Anlægget uopfigelig. Det er jo ikke sagt, at Understøttelsen fremtræder absolut paa Aktietegning; det kan jo antage en anden Form, og derfor have vi brugt dette almindelige Udtryk: „Uopfigelige Bidrag.“ Jeg tror ikke, at det kan give Anledning til Misforstaaelse, men det kan jo tages under nærmere Overveelse. Da den ærede Minister gjorde Indvending imod den Bestemmelse i § 3, at Ministerens Samtykke saavel i Henseende til Omfanget som Bilskaarene for Kommunernes Deltagelse i deslige Anlæg, altid skal erhverves, oversaa den ærede Minister vistnok, at det ikke nu altid er nødvendigt. Det er nemlig ikke Tilfældet med Hensyn til Sognekommunerne, der kun behøve Amtsråadets Samtykke, og forsaavidt Understøttelsen ikke fremtræder i Form af Laan af Amtskommunen, ser jeg heller ikke, at der efter Landkommunalloven er nogen Nødvendighed for, at Ministerens Samtykke dertil erhverves; hvis der derimod skal optages Laan af Amtskommunen eller af Kjøbstadkommunen, er det fuldkommen rigtigt, at Ministerens Samtykke allerede nu skal indhentes; men der kan ogsaa tænkes andre Former, hvorpaa saadanne Anlæg kunne nyde Understøttelse af den paagjældende Kommune. At det skulde være saa vanfæligt at bedømme, hvad der efter § 5 kan anses for passende Beber-